

How Can We Light The World Up?

Rabbi Josh Joseph, Ed.D.

February 9, 2022 | ח' אדר א' תשפ"ב

1. Bereishit Rabbah 3:5

בראשית רבה ג'ה'

(5) Said Rabbi Simon: Light is written five times here, this corresponds to the five books of Torah. 'God said, "Let there be light" - this corresponds to the book of 'in the beginning', in which the Holy One of Blessing occupied Godself and created His world. **'and there was light' - this corresponds to the book of 'and these are the names', in which Israel came from darkness to light.**

(ה) אָמַר רַבִּי סִימּוֹן, חֲמֵשׁ פְּעָמִים כָּתוּב כָּאן אוֹרָה, כְּנֶגֶד חֲמֵשׁ סְפָרֵי תוֹרָה. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר, כְּנֶגֶד סֵפֶר בְּרֵאשִׁית, שָׁבוּ נִתְעַסֵּק הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּבָרָא אֶת עוֹלָמוֹ. וַיְהִי אוֹר, כְּנֶגֶד סֵפֶר וְאֵלֶּה שְׁמוֹת, שָׁבוּ יִצְאוּ יִשְׂרָאֵל מֵאֲפֶלֶה לְאוֹרָה.

2. Ramban on Exodus 40:34:3

רמב"ן על שמות מ':ל"דג'

(3) Thus is completed **the Book of Redemption**, In which *the Eternal, the G-d of Israel, hath entered*

(ג) והנה נשלם ספר הגאולה אשר ה' אלהי ישראל בא בו.

3.

הלכות גדולות ע"זז'

חמשה חומשי תורה ספר בראשית וחומש שני וספר כהנים וחומש הפקודים ומשנה תורה.

4. Sotah 36b

סוטה ל"ו ב

The names of the tribes were not divided on the stones of the ephod the same way that they were divided in the list **found at the beginning of the book of Numbers** (Numbers 1:1-15).

לֹא כִּדְרָף שִׁחְלוּקֵי בְּחוּמֵי הַפְּקוּדִים חִלּוּקֵי בְּאַבְנֵי אֶפֶוד אֶלָּא כִּדְרָף שִׁחְלוּקֵי בְּחוּמֵי שְׁנֵי

5.

העמק דבר על שמות, פתיחה לספר שמות

(ד) אלא בא ללמדנו דזה הספר ביחוד הוא שני לספר ראשית הבריאה כי הוא חלק שני מזה הספר. היינו בו נגמר סדר הבריאה. וכמאמרם ז"ל בראשית בשביל ישראל שנקראו ראשית. (ה) פי' תכלית העולם בכלל. הוא שיהא אומה אחת חלק ה' עמו. וזה לא נשלם עד שיצאו ישראל ממצרים ובאו לתכליתם שיהיו ראויים להיות לאור גוים להעמידם על ידיעת אלהי עולם וכמו שביארנו בגוף הספר י"ב נ"א עה"פ יצאו ב"י על צבאותם. (ו) וזהו תכלית הבריאה שנברא לכבודו ית' כמש"כ כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו וגו'. כמש"כ בס' במדבר פ' שלח עה"פ ואולם חי אני וימלא כבוד ה' וגו'. (ז) נמצא דיציאת מצרים הי' גמר הבריאה או מ"ת כמבואר עוד ברבה בראשית בזכות התורה שנקראת ראשית. (ח) והיינו כדאיתא בעבודת כוכבים ד"ג ויהי ערב ויהי בקר יום הששי מלמד שהתנה הקב"ה עם מעשה בראשית אם מקבלין ישראל את התורה מוטב ואם לאו אני אחזיר אתכם לתוהו ובוהו. (ט) נמצא דמתן תורה הוא גמר הבריאה והיינו הך דיציאת מצרים שאז היו ראויים ישראל לקבל התורה ולהשלים הבריאה ולבא בזה לתכלית יצירתם. (י) והרי זה אצל עם ה' כמו דעת אנושי ומדות ישירות של תורת האדם. אשר אע"ג שלא הגיע תבל ומלואה לזה השלמות עד אחר זמן רב אחר בריאת שו"א. וגם כהיום יש הרבה בני אדם שלא הגיעו לזה המעלה. מ"מ הדבר מושכל גם לאוה"ע דרק זה הי' תכלית מעלת האדם. וכך יש לנו להאמין דאע"ג שלא ניתנה התורה וחקותיה עד אחר יציאת מצרים. וגם עתה יש הרבה מישראל שלא הגיעו לדעת תורה. מ"מ רק התורה היא תכלית מעלת ישראל. שנוצרו לברית עם לאור גוים. (יא) נמצא דספר שמות הוא ספר שני להראשון כמו שהמה ענין אחד ובו שני חלקים של ספר הבריאה:

(4) In fact, it comes to teach how this book specifically is the second volume to the book describing the beginning of creation; i.e. it is a second section describing the culmination of creation. (5) The understanding of this is that the purpose of the world's creation as a whole was for a single nation to become God's possession, His nation. This did not completely come to fruition until Israel left Egypt, arriving at their purpose when – upon accepting the yoke of the Torah and *mitzvos* – they experienced a transformation of their very being. Also included in this is their function to be fit to be the beacon for the nations, guiding them to recognize the God of the Universe. (7) Thus the exodus from Egypt was the culmination of creation, or [should we perhaps say] it was the giving of the Torah, as stated in *Midrash Rabbah* to Bereishis, “[The world was created] in the merit of the Torah, which is called *reishis*.” (9) Thus the giving of the Torah completed creation. It is really the same as the exodus from Egypt for only [through the exodus] could Israel be capable of receiving the Torah, thus actualizing the purpose of their conception. (10) The wisdom of the Torah possessed by the Lord's Nation is similar to human morals and proper character traits (i.e., ethics). For even though the entire world did not achieve this goal until after a great amount of time following the creation of heaven and earth and similarly even today there are many who have not achieved [the proper] level [of ethics]; nevertheless, it is well-understood even by the nations of the world that this is the purpose of man's stature. Similarly, we, the Nation of Israel, need to believe that even though the Torah and its statutes were not given until after the exodus from Egypt and, even currently, many Jews have not reached [the level of incorporating] *Daas Torah* [being guided by Torah principles]; nevertheless, it is only the Torah that is the ultimate purpose of Israel's stature. [We] are created for this [purpose], and it is the reason we have been ‘placed [on this earth] for a covenant of the people, to be a light of the nations.’

העמק דבר על שמות א'ז:

6.

ותמלא הארץ אתם. מהם מיבעי וכן ת"א מנהון. אבל לשון המקרא אותם. בא ללמד דלא ארץ גושן לבד שהי' מיוחד לישראל ומלאה מישראל לבד. אלא אפילו כל א"מ שהי' עיקר ישיבת עם מצרים מ"מ מלאה הארץ את ישראל. ומשמעות אותם עם. כמש"כ בספר ויקרא י"ז ה' עה"פ וזבחו זבחי שלמים לה' אותם. והיה כל מקום פנוי שמצאו ישראל לקנות ולדור נתישבו שמה. והיינו דכתיב במכת בכורות ופסח ה' על הפתח הרי שהיו הרבה בתי ישראל בקרב בתי מצרים. ואע"ג שיבואר להלן ב' כ"ה וג' ז' שפרעה נגש לישראל ולחצם לדור במיצר כדי להשפיל דעתם. מ"מ הי' באופן שנשארו בקרב ערי מצרים בין בתיהם. ובא הכתוב להקדים בזה סיבת שנאת מצרים וגזרת המלכות. ומחשבת חשד מה שלא עלה ע"ד ישראל. כ"ז בא משום שבקשו לצאת מרצון יעקב אביהם שישבו דוקא בארץ גושן כדי שיהיו בדד ונבדל ממצרים כמש"כ בפ' ויגש. אבל הם לא רצו כן. ובש"ר איתא עוד שפסקו למול מזה הטעם שאמרו נהיה כמצרים. דאחר שקבעו דירתם בקרבם מצאו טוב להם להשתוות למצרים ולא יהיו ניכרים שהמה יהודים. ומשום זה ביאר המדרש שהפך ה' לבם לשנוא עמו. וכבר ביארנו בס' בראשית עה"פ כי גר יהיה זרעך וגו' אשר היא הסבה שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותנו בשביל שאין אנו רוצים להיות כגרים ונבדלים מן האומות:

Haamek Davar on Exodus 1:7

ז"ל Translation by Rabbi Howard S. Joseph

This comes to teach us that they dwelled not only in the area of Goshen which was theirs but they lived throughout Egypt among the Egyptians.... In all available places that they found to purchase and live in they did so....

Scripture tells us this to alert us to the subsequent cause of hatred, governmental decrees and suspicion of what was not at all their intention [i.e., to harm Egypt.] All this occurred because they wished to depart from the will of Jacob that they live only in Goshen and remain alone and separate from Egypt. However, they did not wish to do so.

In the Midrash Shemot Rabbah it says that they also stopped circumcision for this reason: to be like the Egyptians. For after they began to live among them they thought it would be good to be like them and not be visibly identifiable as Jews. For this reason, says the midrash, God reversed their hearts to hate His people.

We have already explained in the the book of Bereishit that the verse “your seed shall be a stranger in a land that is not theirs” is the cause that in all generations that enemies rise against us to destroy us when we refuse to be like strangers separate from the nations.

העמק דבר על שמות כ"ה:ח:

7.

(א) ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם. והענין דכל פרטי המשכן מכוננים נגד כל פרטי עולם שברא היוצר ית' והוא שוכן בכלל העולם וצוה ה' שיעשו תואר כל העולם בבנין המשכן וכליו. והראה הקב"ה למשה תואר כל העולם כאשר יבואר במקרא הסמוך. ובזה שנכלל במשכן תואר העולם בכללו היה אפשר להשכין שכינת ה' שמה

(א) ואתה תצוה וגו'. אלא הענין בכ"ז דיש לדעת דאור התורה שהוא תכלית המשכן ועיקר המשרה שכינה בישראל. בא בשפע ע"י אמצעות שני כלי קודש. היינו הארון והמנורה. ונשתנו פעולותיהם. הארון בא ליעוד הדברות שבכתב וגם לצווי בקבלה בע"פ וכמש"כ לעיל כ"ה כ"ב. ועדיין אין בזה כח הפלפול והחידוש שיהא אדם יכול לחדש מעצמו דבר הלכה שאינו מקובל. ולזה הכח הנפלא שנקרא תלמוד ניתן כח המנורה אשר נכלל בו שבע חכמות וכל כחות הנדרש לפלפולה ש"ת.